

BIJLAGE 1

REGELGEVING VOOR STARTERS MET EEN WW-UITKERING

Urenverrekening

De urenverrekening hanteert een directe verrekening van de uitkering. Alle uren die men besteedt aan de onderneming worden verrekend met de uitkering. Tot de gewerkte uren behoren ook de uren die men besteedt aan bijvoorbeeld reistijd, acquisitie, boekhouding etc. Tevens geldt dat men niet is vrijgesteld van de sollicitatieplicht voor de uren waarvoor men nog een WW-uitkering krijgt. De urenverrekening is niet een regeling specifiek voor starters vanuit een WW-uitkering. Iedereen die een WW-uitkering heeft en gedeeltelijk betaalde werkzaamheden verricht, zoals bijvoorbeeld een baan in loondienst, moet het aantal gewerkte uren per week opgeven aan UWV. Deze uren worden vervolgens verrekend met de uitkering. Mensen die per week wisselende uren in loondienst werken (zoals oproep- of uitzendkrachten) geven elke week hun uren op aan UWV. Er is wel een verschil tussen de urenopgaaf voor starters en mensen in loondienst. Als starter geef je het aantal uren op dat je besteedt aan de onderneming. De uitkering gaat definitief omlaag met het opgegeven aantal uren. In het geval dat men in de toekomst minder uren aan het bedrijf besteedt gaat de uitkering niet meer omhoog, behalve als de starter volledig stopt met het eigen bedrijf binnen de herlevingstermijn.

Deze urenverrekening is gebaseerd op het begrip werknemerschap uit de WW. Om in aanmerking te kunnen komen voor een WW-uitkering moet men beschouwd kunnen worden als werknemer en werkloos zijn. Een zelfstandige is – voor de uren die hij aan zijn bedrijf besteedt - geen werknemer in de zin van de Werkloosheidswet (WW). Hoe de uren die men besteedde aan het bedrijf verrekend moesten worden met de WW-uitkering vloeide voort uit de WW. Er was hiervoor geen specifieke regeling. In de WW was bepaald dat het recht op een uitkering (deels) eindigde op het moment dat de werknemer de hoedanigheid van werknemer (gedeeltelijk) verloor. Dit was blijvend. Uit jurisprudentie bleek dat alle uren die een zelfstandige besteedde aan zijn bedrijf gekort moest worden op de uitkering. Het maakte daarbij niet uit of een zelfstandige voor deze uren betaald kreeg.

Herlevingstermijn

Voor 2006 bood de WW de mogelijkheid om vanuit een uitkerings situatie een eigen onderneming te starten, zonder het werknemerschap direct definitief te verliezen. Als iemand binnen anderhalf jaar stopte met zijn bedrijf herkreeg hij de status van werknemer, en daarmee het recht op een uitkering (artikel 8, WW).

Oriëntatieperiode

Een zelfstandige ondernemer had de mogelijkheid om gebruik te maken van een oriëntatieperiode van maximaal 6 maanden. Dit was bepaald in het Besluit Oriëntatieperiode en de WW. Deze is in 1998 in werking getreden en is in 2007 vervallen. De oriëntatieperiode bedroeg maximaal drie maanden. De oriëntatieperiode stelde een startende ondernemer in de gelegenheid om zich voor te bereiden op het ondernemerschap. Tijdens de oriëntatieperiode gold geen sollicitatieplicht en behield

men de WW-uitkering. Als een zelfstandige een baan kreeg aangeboden dan was hij wel verplicht deze aan te nemen. De zelfstandige mocht echter geen werkzaamheden verrichten voor de onderneming zoals bijvoorbeeld acquisitie, inkopen etc. Wel mocht hij bijvoorbeeld een ondernemingsplan schrijven, zich inschrijven bij de Kamer van Koophandel, een lening regelen, een verzekering regelen. Het ging om voorbereidingen voorafgaand aan de start van het bedrijf.

Tijdelijk besluit inkomstenkorting startende zelfstandigen

Met het Tijdelijk besluit inkomstenkorting startende zelfstandigen WW probeerde de regering inzicht te krijgen op de slagingskansen van een starter indien gedurende 6 maanden inkomsten op de uitkering zouden worden gekort in plaats van dat het recht op een WW-uitkering zou worden beëindigd. Aangezien de inkomsten van een startende ondernemer in het begin veelal gering zijn, verwachtte de regering dat dit de keuze om als zelfstandige te beginnen zou kunnen bevorderen. Dit besluit richtte zich a priori op moeilijk plaatsbare werklozen. De regeling hield in dat in plaats van de uren verrekening 70% van de inkomsten uit die werkzaamheden gedurende een half jaar in mindering werd gebracht op de WW-uitkering. Er konden maximaal 1000 mensen aan deelnemen.

Uit de evaluatie kwam naar voren dat het besluit inkomstenkorting te complex is. Het te verrekenen bedrag was lastig vast te stellen en werd achteraf bepaald. Hierdoor duurde het te lang voordat een betrokkene wist waar hij financieel aan toe was.

Tijdelijk besluit verlening herlevingstermijn

Het Besluit verlening herlevingstermijn richtte zich specifiek op ouderen met een WW-uitkering die als zelfstandige ondernemer zouden starten. Speciaal voor deze groep zou de herlevingstermijn van het WW-recht worden verlengd. Dit experiment moest inzichtelijk maken welke invloed een dergelijke verlenging had op de slagingskans van een starter. Degenen die aan dit experiment deelnamen verloren in eerste instantie de status van werknemer maar herkregen die indien de onderneming binnen drie jaar werd gestaakt. Er konden maximaal 1000 mensen aan deelnemen.

De experimenten zijn na de experimenteerperiode niet te verlengd.

Startersregeling

Tussen 2004 en 2006 zijn er geen op de WW aanvullende regels geweest voor mensen die startten als zelfstandige. De discussies in die tijd hebben in juli 2006 geleid tot de starterregeling. Op 1 juli 2006 is de startersregeling voor mensen met een WW-uitkering in werking getreden. Met deze regeling kunnen mensen met behoud van de WW-uitkering starten als zelfstandige. Wanneer men gebruikmaakt van de startersregeling kan men gedurende een periode van zes maanden starten als zelfstandige met behoud van uitkering. In deze periode wordt de WW-uitkering als voorschot uitgekeerd en zal op een later tijdstip verrekend worden met 70% van de inkomsten uit de onderneming. De uren die men besteedt aan de onderneming hoeft men niet op te geven aan UWV en de activiteiten die men ten behoeve van de onderneming verricht worden gelijkgesteld met

sollicitatieactiviteiten. De startersregeling is vastgelegd in art. 35aa en 77a van de Werkloosheidswet.

Met de startersregeling heeft men de belemmeringen die men ervoer onder de 'oude' urenverrekening proberen weg te nemen. Een knelpunten met de urenverrekening was dat wanneer er werkzaamheden voor het eigen bedrijf worden verricht de uitkering blijvend gekort wordt voor het aantal uren dat die werkzaamheden zijn, zonder dat hier in de meeste gevallen een redelijk inkomen tegenover staat. Als oplossing hiervoor biedt de startersregeling mensen de mogelijkheid om (naast urenverrekening) gedurende zes maanden te starten als zelfstandige, en dus ook werkzaamheden te verrichten, met behoud van uitkering. Inkomsten worden dan voor 70% verrekend worden met de uitkering.

Evaluatie startersregeling

In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft SEO in 2009 een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de startersregeling (die per 1 juli 2006 geldt). In het rapport "Zelfstandig uit de WW, Evaluatie van de startersregeling in de WW" wordt ook stilgestaan bij de regelgeving zoals die voor 1 juli 2006 gold. Tevens zijn starters geïnterviewd die voor 1 juli 2006 vanuit de WW zijn gestart als zelfstandige. Uit de evaluatie blijkt dat startende ondernemers vanuit de WW een aantal belemmeringen ervoeren met de urenverrekening. In het SEO rapport wordt daarover het volgende gezegd: *"Eén van de belemmeringen was dat wanneer er werkzaamheden voor het eigen bedrijf werden verricht de uitkering werd gekort voor het aantal uren dat die werkzaamheden verricht werden zonder dat daar in de meeste gevallen van startende zelfstandigen een redelijk inkomen tegenover stond."* SEO heeft voor het onderzoek ook een aantal werkcoaches geïnterviewd. Uit deze interviews bleek dat sommige UWV kantoren startende zelfstandigen afraadden om te starten met een urenverrekening. De werkcoaches in deze UWV kantoren gaven aan dat zij ervaren dat het zeer moeilijk is om een onderneming te starten voor een aantal uren in de week. Deze werkcoaches zien de startersregeling als aanwinst. Zij vinden dat de startersregeling een stimulans geeft om uit de WW te geraken en ook mensen de mogelijkheid biedt om te beginnen als zelfstandige.

De evaluatie geeft aan dat medewerkers van UWV de startersregeling positief beoordelen. Het geeft een stimulans om uit de WW te raken en geeft de mogelijkheid aan mensen om te beginnen als zelfstandige. Vooral het behoud van inkomen tijdens de start wordt als positief gezien.

De keuze tussen uren verrekening en startersregeling wordt nu vaak bepaald door het inkomensperspectief op korte termijn.